

REACTIE

Ontwerpbesluit Prioriteringsruimte transportverzoeken

Versie 5-10-2023

Algemeen

- Energy Storage NL (ESNL) is in beginsel voorstander van een prioriteringskader voor transport- én aansluitverzoeken. Daarbij juichen we toe dat er rekening wordt gehouden met het vermogen om congestie te verminderen. Wel denkt ESNL dat dit kader beperkt toepasbaar zal zijn omdat veel partijen binnen deze categorie in de praktijk al aangesloten kunnen worden op basis van First Come, First Serve (FCFS). Daarnaast zou eerst onomstotelijk moeten worden vastgesteld dat er daadwerkelijk sprake is van congestie voordat van dit principe wordt afgeweken. Binnen het huidige kader is FCFS namelijk de meest simpele en eerlijke methodiek om op een non-discriminatoire manier een schaars goed te verdelen.
- Het toepassen van een prioriteringskader zou daarom alleen onder strenge en heldere voorwaarden moeten mogen gebeuren. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk hoe deze voorwaarden eruit zien. Het is daarnaast zaak dat de implementatie van dit kader niet kan leiden tot onbedoelde hoge administratieve lasten en mogelijke vertragingen voor de benodigde structurele netverzwaringen.
- Het ontwerpbesluit stelt dat netbeheerders een wachtrij mogen hanteren in gebieden zonder congestie of met dreigende congestie (lid 10 ontwerpbesluit). In deze gevallen is echter geen noodzaak voor een verdeling, immers zou er voldoende transportruimte beschikbaar moeten zijn voor alle aanvragers. Een wachtrij, en daarmee prioriteringskader, kan dus niet van toepassing zijn totdat daadwerkelijke congestie tot de technische of financiële grens objectief is vastgesteld. Daarom is ESNL van mening dat het prioriteringskader pas moet kunnen gelden ná afronding van een congestiemanagementonderzoek.
- Het huidige concept lijkt netbeheerders de ruimte te geven om zelf zonder motivatie te bepalen of zij een besluit tot prioritering als zodanig in behandeling nemen ten opzichte van het FCFS principe (Artikel 7.1, lid 3). ESNL pleit ervoor dat binnen een gezette termijn na het verzoek een beslismoment wordt ingebouwd waarop de netbeheerder een eerste beoordeling presenteert van de geschiktheid tot prioritering. Wanneer hieruit blijkt dat een verzoeker binnen één van de prioriteringscategorieën kan vallen, zou een verplichting kunnen gelden om het verzoek als zodanig te behandelen. De ACM beoordeelt daarbij of het verzoek evenredig en noodzakelijk is. Dit geeft marktpartijen meer houvast en duidelijkheid over de termijn waarbinnen zij transport of een aansluiting kunnen verwachten. Wanneer toch wordt gekozen voor een behandeling op basis van FCFS is een onderbouwing van de netbeheerder nodig waaruit blijkt waarom het verzoek niet binnen het prioriteringskader valt.
- Naast het verlichten van netcongestie zou een prioriteringskader rekening kunnen houden met andere aantoonbare systeemdiensten van flexibele assets, zoals het vergroten van de leveringszekerheid.

Vragen

- Hoe wordt in het prioriteringskader bij de categorie 'congestieverzachter' onderscheid gemaakt tussen invoeding en afname?
- Hoe wordt energieopslag binnen categorie 1: congestieverzachter meegenomen en beoordeeld? Welke toetsingscriteria gelden t.o.v. andere flexbronnen?
- Is het mogelijk om partijen met een Firm ATO prioriteit te verlenen binnen de categorie 'congestieverzachter'?
- Welke contractuele afspraken kunnen ertoe leiden dat een partij kwalificeert als congestieverzachter?

Consultatievraag 1

- (1a) *“De functies die zijn opgenomen in het prioriteringskader zijn voor zover mogelijk gekoppeld aan SBI-codes, de wettelijke taakuitoefening van partijen die om voorrang verzoeken en concrete afspraken en/of overeenkomsten met overheden.”*

Om welk type concrete afspraken en/of overeenkomsten met overheden gaat het hier? Het zou goed zijn om dit verder te specificeren.

Consultatievraag 2

Energy Storage NL ziet de volgende mogelijkheden om de toetsing van prioriteringsverzoeken te verbeteren:

- Concrete en specifieke toetsingscriteria: een partij die voorrang wil voor zijn transportverzoek dient op basis van het prioriteringskader aan te tonen dat hij binnen het prioriteringskader valt. In het huidige ontwerpbesluit blijven de criteria waaraan dit wordt getoetst echter zeer abstract, in het bijzonder voor categorie 1 ‘congestieverzachter’. Het is dan ook onduidelijk wanneer aan deze criteria wordt voldaan. Het zou goed zijn als de ACM een concreet en specifiek kader opstelt voor de toetsingscriteria en voorwaarden binnen deze categorie, waaronder een uiteenzetting van in ieder geval de volgende aspecten:
 - Toepasbare contractvormen (bv. Firm ATO; NFA; CBC; etc.)
 - Technieken (bv. standalone li-ion batterij; co-located energieopslag bij opwek; etc.)
 - Diensten (bv. balanceringsdiensten; congestiediensten; etc.)
 - Specificatie invoeding/afname
 - Lokale netsituatie
- Uniform, handhaafbaar kader voor alle netbeheerders: in het huidige ontwerpbesluit krijgt de netbeheerder de ruimte om te beoordelen in hoeverre een verzoeker kan aantonen dat hij kan worden aangemerkt als ‘congestieverzachter’. Er wordt echter niet gespecificeerd op welke gronden de netbeheerder dient te toetsen en in welke mate de toetsing wordt gekwantificeerd. Dit is opvallend gezien de opmerking dat ‘netneutraal aangeslotenen’ niet binnen het kader vallen en congestieverzachtters wel. Deze opmerking lijkt te impliceren dat een congestieverzachtend effect minstens op basis van prognoses kan worden aangetoond.

Energy Storage NL is van mening dat er vooraf meer duidelijkheid moet komen over wanneer een congestieverzachter als zodanig wordt gekwalificeerd. Daarnaast zou de kwalificatie uniform toepasbaar moeten zijn voor alle netbeheerders. Wanneer individuele netbeheerders de ruimte krijgen om dit kader zelf in te richten bestaat er een groot risico tot ongelijke behandeling binnen de verschillende elektriciteitsnetten op basis van onduidelijke gronden en mogelijk willekeur. De ACM zou daarom toezicht moeten houden op een gelijke toepassing van het uniforme toetsingskader door de verschillende netbeheerders.

- ACM toetst evenredigheid & noodzakelijkheid: de verzoeker moet in het huidige voorstel zelf onderbouwen waarom de voorrang evenredig en noodzakelijk is. De verzoeker heeft echter geen compleet en actueel beeld bij diens positie binnen het totaal van aanvragen in de wachtrij. Het is dan ook onmogelijk voor de verzoeker om zelf accurate bewijslast aan te leveren met betrekking tot de evenredigheid en noodzakelijkheid van de aanvraag. Dit kan ten dele worden verholpen wanneer de netbeheerders meer data beschikbaar stellen over de beschikbaarheid op het lokale net, in lijn met het recht op informatie. Zelfs met deze informatie zou het echter goed zijn als vóór de codewijziging duidelijke criteria worden opgesteld langs welke lijn een aanvrager diens prioriteringsverzoek kan motiveren op basis van evenredigheid en noodzakelijkheid. Daarnaast kan de toetsing beter door de ACM plaatsvinden in plaats van een netbeheerder.

- Bezwarenprocedure: het hanteren van een prioriteringskader kan zorgen voor meningsverschillen tussen aangeslotenen onderling en met netbeheerders. In het huidige voorstel lijken netbeheerders de mogelijkheid te krijgen om zonder vastomlijnde procedure hun eigen besluitvorming in te richten. Verzoekers lopen daarmee het risico dat een verzoek kan worden afgewezen zonder dat de netbeheerder verplicht is het besluit en de achterliggende argumenten nader uit te leggen. Om transparantie te bevorderen en willekeur te voorkomen stelt ESNL voor om een bezwarenprocedure in het besluit op te nemen waarop verzoekers en netbeheerders zich kunnen beroepen wanneer zij het oneens zijn over een besluit of onderbouwing. Om onnodige vertragingen te voorkomen kan hiervoor een maximale termijn gelden van bijvoorbeeld 6 weken na het besluit.

Consultatievraag 3

Energy Storage NL ziet een aanzienlijke samenhang tussen transport- en aansluitverzoeken aangezien transport in de markt nagenoeg altijd afhankelijk is van de mogelijkheid om een aansluiting te verkrijgen. ESNL onderschrijft daarom dat een prioriteringskader ook kan gelden voor de volgorde van aansluitverzoeken.